

Algemene vergadering
15 juni 2024

voetgangers
beweging

Inhoudstafel

1.		4.	
Secretariaat	4	Octopusplan	22
1.1 Personeel	4	4.1 Organisatie en doelstellingen	23
1.2 Bestuur	5	4.2 Nieuw jaarconcept	24
1.3 Maatschappelijke zetel	5	4.2.1 Strapdag	24
1.4 Lidmaatschappen van derden organisaties	5	4.2.2 Flits	24
		4.2.3 Andere campagnes	25
		4.2.4 Jaarwedstrijd	26
		4.2.5 Paraat voor de schoolstraat	26
2.		4.3 Educatie	26
Voetgangersbeweging	6	4.3.1 Octopusverkeersland	26
2.1 Context/aanleiding	6	4.3.2 Praktijksessie dode hoek	26
2.2 Beleid en media	7	4.4 Leden	27
2.3 Voetgangersbarometer	8	4.5 Begeleiding	27
2.4 Lezingen	9	4.5.1 Routekaarten	27
		4.6 Omgeving	27
3.		4.6.1 Herenthout	28
Infopunt Publieke Ruimte	10	4.6.2 Wevelgem	28
3.1 Organisatie en doelstellingen	11	4.7 Communicatie	29
3.2 Projecten in eigen beheer	13	4.7.1 Nieuwsbrief	29
3.2.1 Congres en Forum Publieke Ruimte	13	4.7.2 Sociale media	29
3.2.2 Prijs Publieke Ruimte 2023 en Publieksprijs Publieke Ruimte 2023	14	4.7.3 Andere samenwerkingsverbanden	30
3.2.3 Project Force	15	4.7.4 Studiedagen/webinars/vertegenwoordiging	30
3.2.4 MobX, databeheer op Hoppinpunten	15		
3.2.5 Publicaties	16		
3.2.6 Communicatie	17		
3.2.7 Databank Publieke Ruimte	18		
3.3 Opdrachten voor derden	19		
3.3.1 Ondersteuning bij de uitrol van Hoppinpunten	19		
3.3.2 Representatie en ondersteuning externe adviesorganen	19		
3.3.3 Green Deal Tuinstraten	20		
3.4 Ledennetwerk	21		
3.4.1 Ambassadeurs Publieke Ruimte	21		
3.4.2 Lidmaatschap voor gemeenten	21		
3.4.3 Lidmaatschap Partner Publieke Ruimte	21		

1.

Secretariaat

1.1 Personeel	4
1.2 Bestuur	5
1.3 Maatschappelijke zetel	5
1.4 Lidmaatschappen van derden organisaties	5

1.1

Personeel

Tom Dhollander
periode: januari-december 2023 (sinds 2003)

Jan Vilain
periode: januari-maart 2023 (sinds 2006)

Kelly Thierens
periode: januari-december 2023 (sinds 2011)

Lieve Snoeckx
periode: januari-december 2023 (sinds 2012)

Eva Nys
periode: januari-december 2023 (sinds 2016)

Antonie van Loon
periode: januari-december 2023 (sinds 2016)

Naomé Carmeliet
periode: januari-december 2023 (sinds 2018)

Floor Van Damme
periode: januari-juli 2023 (sinds 2021)

Niels Linhart
periode: januari-december 2023 (sinds 2021)

Maxine Ketele
periode: januari-december 2023 (sinds 2021)

Emke Gellings
periode: mei-december 2023 (sinds 2023)

Karen Schets
periode: juli-december 2023 (sinds 2023)

1.2

Bestuur

Het bestuur van de Voetgangersbeweging vzw bestaat uit 8 leden.

- Bart Van der Spiegel (co-voorzitter)
- Enid Zwerts (co-voorzitter)
- Tom Dhollander (gedelegeerd bestuurder)
- Mark Keppens (penningmeester)
- Karen Dhollander
- Hinko van Geelen
- Hans Van Hoof
- Ludo Vossen (erevoorzitter)

In 2023 kwam het bestuur samen op 25 januari, 16 maart, 7 juni, 24 augustus, 18 oktober en 14 december.

Op 22 april vonden de jaarlijkse Algemene ledenvergadering en een eerste bijzondere algemene vergadering over de vernieuwing van de statuten plaats. Op 2 december werden die in een tweede bijzondere algemene vergadering unaniem goedgekeurd.

1.3

Maatschappelijke zetel

Tot september 2023 was het secretariaat gevestigd in de Diksmuidelaan 303 in 2600 Berchem. In oktober verhuisde het team naar een cowork in het voetgangershart van Antwerpen: Brain Embassy.

Bezoekadres: Kipdorpbrug 1, 2000 Antwerpen

Maatschappelijke zetel en postadres:
Molenbergstraat 10 bus 25, 2000 Antwerpen

1.4

Lidmaatschappen van derden organisaties

De Voetgangersbeweging is een netwerkorganisatie die lid is van heel wat organisaties en adviesgroepen:

- Modal Shift Coalitie - stichtend lid
- IFP (International Federation of Pedestrians) - lid
- FEPA vzw (Federation of European Pedestrians Associations) – bestuurslid
- Komimo vzw / Netwerk Duurzame Mobiliteit – lid
- Trage Wegen vzw – lid
- Bond Beter Leefmilieu vzw – lid
- Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning – lid
- Sociare vzw - lid
- MORA – Vlaamse Mobiliteitsraad (commissie personenvervoer – Mark Keppens)
- Vlaams Forum Verkeersveiligheid
- Mobipunt vzw (stichtend lid)
- Preventieplatform Gezondheid (lid)
- Netwerk Natuur en Gezondheid (partner)
- ITS (lid)

2.

Voetgangersbeweging

2.1 Context/aanleiding	6
2.2 Beleid en media	7
2.3 Voetgangersbarometer	8
2.4 Lezingen	9

2.1

Context/aanleiding

De Voetgangersbeweging wil dat meer mensen te voet (kunnen) gaan voor dagelijkse korte verplaatsingen. We vragen aandacht voor de kwaliteit en veiligheid van de dagelijkse routes die mensen te voet afleggen. Bovendien wil de Voetgangersbeweging de actieradius van voetgangers vergroten en te voet gaan expliciet promoten als essentieel en volwaardig onderdeel van de verplaatsingsketen. Iedereen is voetganger. Omdat te voet gaan meer is dan een verplaatsing willen we het belang van te voet gaan en van kwaliteitsvolle voetgangersvoorzieningen voor een duurzame en zorgzame samenleving onderstrepen. De Voetgangersbeweging heeft twee deelwerkingen: Infopunt Publieke Ruimte (IPR) en Octopusplan. Met IPR richten we ons tot het lokale en bovenlokale bestuurlijk niveau, naar ondernemingen, opleidings- en onderzoeksinstellingen, (vak)organisaties en

iedereen die professioneel of beleidsmatig betrokken is bij de totstandkoming van openbare ruimten. Met Octopusplan richten we ons op scholen, kinderen en jongeren. Onder de naam Voetgangersbeweging richten we onze pijlen meer op individuele burgers, maar ook op het bestuurlijk niveau en politiezones met als boodschap het belang van kwaliteitsvolle voetgangersinfrastructuur en het belang van te voet gaan. Dit onderstreept de naam van de vzw en verbindt de beide deelwerkingen en hun doelstellingen.

2.2

Beleid en media

De Voetgangersbeweging tracht de situatie voor voetgangers in België te verbeteren. Dit doet zij door verschillende strategieën, projecten en campagnes te ontwikkelen.

Een van deze strategieën is het uitwerken en verspreiden van beleidsstandpunten. In 2022 werd een werkgroep beleidsstandpunten opgericht. Ze heeft als doel standpunten te formuleren rond typische 'voetgangersthema's. De standpunten worden op een bevattelijke manier weergegeven en verzameld op de website. Op die manier zijn ze eenvoudig raadpleegbaar voor leden, burgers, (lokale) overheden, pers, enzovoort. De standpunten dienen daarnaast als houvast voor de organisatie om snel te kunnen inspelen op actuele nieuwsfeiten of vragen.

Tot op heden werden volgende thema's behandeld:

- Voetpad vrij (Standpunt Voetpad Vrij - Voetgangersbeweging)
- Zebrapaden in zone 30 (Standpunt Zebrapaden in zone 30 - Voetgangersbeweging)
- Laadpalen in de voetgangersruimte (Standpunt Laadpalen en de Voetgangersruimte - Voetgangersbeweging)
- Ontbrekende of verdwenen voetpaden (Standpunt ontbrekende of verdwenen voetpaden - Voetgangersbeweging)
- Kwaliteitsvolle inrichting van woonerven (in opmaak)

2.3

Voetgangersbarometer

Over de kenmerken en gewoonten van voetgangers in België was tot nog toe weinig bekend. Daarom lanceerde de Voetgangersbeweging samen met Tous à pied en Walk (verenigingen die belangen van voetgangers verdedigen en wandelen promoten in Wallonië en Brussel) een grootschalige enquête naar de mening van voetgangers in heel ons land. Dit gebeurde dankzij een financiering van de FOD Mobiliteit en Vervoer. Het werd hoog tijd dat de behoeften van de grootste groep mensen die zich verplaatst (ver voor fietsers en automobilisten) beter gekend en erkend worden.

Gedurende twee maanden namen meer dan 13.500 mensen deel aan de online bevraging. Op basis van hun reacties werd een score op 20 toegekend aan de bewandelbaarheid van de publieke ruimte, zowel op nationaal, gewestelijk als lokaal niveau. Met een nationaal resultaat net boven het gemiddelde

(10,4/20) zijn Belgische voetgangers niet erg tevreden over de omstandigheden waarin ze zich te voet verplaatsen. De bevindingen werden samengevat in een globaal eindrapport met bespreking van de resultaten. Daarnaast werden bijlagen opgemaakt voor België en gemeenten met meer dan 50 deelnemers, waarin de antwoorden per vraag gedetailleerd worden weergegeven. Een volledig overzicht van de resultaten vind je op de Voetgangersbarometer website.

De Voetgangersbarometer mocht op heel wat persaandacht rekenen met artikels in De Standaard, HLN, BRUZZ, de Zondag, VRT nws, het Nieuwsblad, GVA, Knack, L'avenir, Télésambre, BX1, La Libre, la DH, Sudinfo, ... Daarnaast verscheen er een item in VTM nieuws middagjournaal en Télé Mons en op de radio bij onder meer Q-Music, Radio 1, Joe FM, Nostalgie, RTBF, Arabel fm, ...

2.4 Lezingen

De Voetgangersbeweging is elk jaar aanwezig als gastspreker op verschillende vormingsmomenten en vergaderingen. Op die manier maken we onze visie en werking bekend bij verschillende doelpublieken.

- 30/01/23 Mobiliteitsacademie 'De voetganger weer aan zet' (VSV): voorstelling Zilveren Linten
- 07/02/23 Inspiratiemoment Gezonde Mobiliteit (Logo Oost-Brabant): voorstelling 'Even uit de Vaart' Wachtebeke en Verover de Straat
- 16 & 17/02/23 Vormingstweedaagse co-creatie (Netwerk Duurzame Mobiliteit): workshop Co-creatie op buurtniveau
- 02/03/2023 Mobipuntacademie: Ontwerp van een kwalitatief en toegankelijk Hoppinpunt
- 07/03/2023 Ronde tafel Veiligheid en leefbaarheid in de publieke ruimte te Mechelen: Leefbare schoolomgeving
- 24/03/2023 EUROPEAN MOBILITY WEEK Workshops & Award Ceremony 2023 in Gent: The key to success: Car-free day at schools?
- 12/06/23 Vlaams Forum Verkeersveiligheid (VSV): Presentatie 'Aandacht voor de voetganger'
- 03/10/23 Nationaal Voetgangerscongres Amsterdam: Presentatie Voetgangersbarometer
- 17/10/23 Walk21 Kigali: Presentatie 'Walking safe to school'
- 07/11/23: Gastcollege Universiteit Antwerpen: Presentatie 'Walkability in Public Spaces' + rondwandeling Universiteitsbuurt
- 23/11/23 Werkgroep Transport & Mobility Leuven: toelichting 'Aandacht voor de voetganger'
- 29/11/23 POLIS Conference 2023: Voorstelling resultaten Voetgangersbarometer

© Bram Goots

3. Infopunt Publieke Ruimte

3.1 Organisatie en doelstellingen	11	3.3.1 Ondersteuning bij de uitrol van Hoppinpunten	19
3.2 Projecten in eigen beheer	13	3.3.2 Representatie en ondersteuning externe adviesorganen	19
3.2.1 Congres en Forum Publieke Ruimte	13	3.3.3 Green Deal Tuinstraten	20
3.2.2 Prijs Publieke Ruimte 2023 en Publieksprijs Publieke Ruimte 2023	14	3.4 Ledennetwerk	21
3.2.3 Project Force	15	3.4.1 Ambassadeurs Publieke Ruimte	21
3.2.4 MobX, databeheer op Hoppinpunten	15	3.4.2 Lidmaatschap voor gemeenten	21
3.2.5 Publicaties	16	3.4.3 Lidmaatschap Partner Publieke Ruimte	21
3.2.6 Communicatie	17		
3.2.7 Databank Publieke Ruimte	18		
3.3 Opdrachten voor derden	19		

3.1

Organisatie en doelstellingen

Infopunt Publieke Ruimte maakt deel uit van de Voetgangersbeweging vzw (VGB) en is het aanspreekpunt voor iedereen die professioneel of beleidsmatig betrokken is bij planning, ontwerp, inrichting en beheer van openbare ruimten, evenals burgers die vanuit hun persoonlijke belangstelling of buurtwerking bezig zijn met openbare ruimte. Infopunt Publieke Ruimte heeft een eigen missie, kaderend binnen de missie van de VGB: Infopunt Publieke Ruimte is ambassadeur en pleitbezorger voor meer (verblijfs-)kwaliteit in de openbare ruimte.

Om de boodschap voor meer kwaliteit in de openbare ruimte zo breed mogelijk bekend te maken, werkt Infopunt Publieke Ruimte op vier fronten: projectwerking, vorming, adviesverlening en sensibilisatie.

Projectwerking

Ontwikkelen en uitwerken van projecten en concepten voor (voetgangers)mobiliteit en openbare ruimte (bv. Mobipunten, voetgangersnetwerken, Zilveren Linten, , ...)

Ondersteunen van bovenlokale en lokale beleidsinitiatieven rond mobiliteit en openbare ruimte (bv. LaMA, ...)

Vorming

Publicaties

- Praktijkboek Publieke Ruimte (jaarlijks)
- Tijdschrift publieke ruimte/cahier espace public (driemaandelijks)
- Thematische publicaties (ad hoc)
- Online Databank Publieke Ruimte

Vormingsaanbod

- Congres en Forum Publieke Ruimte (jaarlijks)
- Themadag Publieke Ruimte: reeks studiedagen of studienamiddagen, aansluitend bij de dossiers van het tijdschrift publieke ruimte
- Coproducties met andere (vak)organisaties
- Lezingen of gastcolleges op vormingsinitiatieven en studiedagen van derden.

Advies

- Begeleiden van planprocessen voor de (her) inrichting van openbare ruimte
- Onderzoeks- en ondersteuningsopdrachten voor derden
- Deelname aan jury's, stuurgroepen, klankbordgroepen, begeleidingscommissies enz.

Sensibilisatie

- Organisatie en uitreiking Prijs Publieke Ruimte (jaarlijks)
- Netwerkactiviteiten voor publieke en private sector in functie van sensibilisatie rond kwaliteitsvolle publieke ruimten
- Bilateraal overleg met beleidsverantwoordelijken op lokaal en bovenlokaal niveau

3.2

Projecten in eigen beheer

3.2.1 Congres en Forum Publieke Ruimte

Op 9 mei 2023 vond het tiende Congres & Forum Publieke Ruimte plaats. Antwerpen was voor de tweede keer op rij gaststad en het thema was '10X Publieke Ruimte'. Ruim 550 deelnemers en sprekers vonden de weg naar het Antwerp Congress and Convention Centre (Koningin Elisabethzaal) waar een dagvullend programma werd aangeboden met lezingen, panelgesprekken en stadsexcursies. Cecil Konijnendijk, directeur van het Nature Based Solutions institute wist het publiek te boeien met een inspirerende plenaire keynote waar onder andere het principe 3-30-300 werd toegelicht.

Doorlopend hadden congresdeelnemers de mogelijkheid om het Forum Publieke Ruimte te bezoeken waarop 30 bedrijven en organisaties hun producten en diensten voorstelden. In het thema van '10X Publieke Ruimte' en met de verkiezingen in aantocht stelde Infopunt Publieke Ruimte een tienpuntenplan voor aan het brede publiek. Dit plan dient vooral om lokale besturen te inspireren en te stimuleren bij de realisatie van hoogwaardige omgevingen en is een inspiratiebron voor de lokale verkiezingen in 2024 en voor de daarna volgende bestuursakkoorden.

Stadsgids Tanguy Ottomer zorgden voor een sfeervolle en komische afsluiter met beelden uit het oude Antwerpen. waarna onder grote belangstelling de jaarlijkse Prijs Publieke Ruimte werd uitgereikt.

3.2.2 Prijs Publieke Ruimte 2023 en Publieksprijs Publieke Ruimte 2023

Infopunt Publieke Ruimte is initiatiefnemer van de Prijs Publieke Ruimte, die in 2023 voor de zestiende keer werd uitgereikt. Met de prijs brengt Infopunt Publieke Ruimte kwaliteitsvolle publieke ruimte projecten in Vlaanderen en Brussel onder de aandacht en worden bouwheren en ontwerpers beloond voor hun initiatief. De prijs Publieke Ruimte is bedoeld om bouwheren, gemeentebesturen en ontwerpers te stimuleren om werk te maken van kwaliteitsvolle en duurzame openbare ruimten.

Aan de prijsuitreiking gaat een projectoproep vooraf waarbij zowel bouwheren als ontwerpers één of meerdere projecten kunnen inzenden. Een vakjury onder voorzitterschap van Infopunt Publieke Ruimte selecteert een aantal inzendingen voor publicatie in het praktijkboek 'Publieke Ruimte'.

In 2023 werden 29 projecten ingezonden, waarvan er 21 werden opgenomen in het praktijkboek. De onderscheiding werd uitgereikt in twee categorieën: stedelijke projecten en landelijke projecten. De onderscheiding voor stedelijke ging naar de Stad Sint-Niklaas voor de inrichting van de Winkelwandellus. Schepen Carl Hanssens nam de onderscheiding in ontvangst. Provincie Oost-Vlaanderen won de prijs voor

landelijke projecten met de herinrichting van het Landschapspark in Wachtebeke. De provincie werd op het podium vertegenwoordigd door gedeputeerde An Vervliet.

Om de betrokkenheid van de inwoners van de genomineerde gemeenten te verhogen, werd voor de vijfde keer ook de Publieksprijs Publieke Ruimte uitgereikt. Via een online stemformulier kon het brede publiek zijn voorkeur geven. Stad Leuven ging dit jaar met de Publieksprijs Publieke Ruimte aan de haal voor het project Park Bellevue.

3.2.3 Project Force

FORCE creëert samen met lokale besturen kwalitatieve en laagdrempelige beweegplekken op buurtniveau. Tijdens de coronapandemie bleek de nood aan kwalitatieve ruimte met groenzones, ontmoetingsplaatsen en beweeginfrastructuur hoog. Bewegen was nog nooit zo belangrijk. Het versterkt ons immuunsysteem en zorgt voor fysiek en mentaal welbevinden. In 2023 werden de gemeenten die aansloten bij het project ondersteund met een communicatiepakket, campagnematerialen en een goodiebag.

3.2.4 MobX, databeheer op Hoppinpunten

Sinds 2017 werkt de Voetgangersbeweging aan het concept mobipunten, in Vlaanderen inmiddels gekend als Hoppinpunten. In Vlaanderen worden in het kader van het decreet op basisbereikbaarheid meer dan 2000 Hoppinpunten aangelegd. De Voetgangersbeweging stelt de voetganger als gebruiker van de mobipunten centraal. Een van de kritische succesfactoren voor een kwalitatieve gebruikerservaring is de beschikbaarheid van informatie over de vele diensten die op een mobipunt aanwezig zijn. De beschikbaarheid van informatie zit vandaag verspreid over heel wat operatoren en wegbeheerders (meer dan 350 partijen). Om de informatiebronnen te stroomlijnen en op een uniforme manier bijde gebruiker te krijgen, bouwde de Voetgangersbeweging het MobX-dataplatform. Hiermee kunnen alle betrokkenen hun data beheren en tevens het gebruik van de mobipunten monitoren. De gebruiker kan via de interactieve zuilen of applicaties steeds over actuele informatie beschikken.

3.2.5 Publicaties

Praktijkboek Publieke Ruimte 2023

Het praktijkboek Publieke Ruimte is een jaarlijkse uitgave van Infopunt Publieke Ruimte. De zestiende editie verscheen naar aanleiding van het Congres Publieke Ruimte. Elke congresdeelnemer ontving een exemplaar en het boek werd eveneens verspreid naar alle leden en partners van Infopunt Publieke Ruimte.

verspreid naar alle gemeentebesturen in België, hogere overheden, het ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte en abonnees. De Franstalige redactie gebeurt door Maison de l'Urbanité asbl dat tevens instaat voor de kostendekking van de Franstalige oplage.

Tijdschrift Publieke Ruimte / Cahier Espace Public

In 2023 rolde de twaalfde jaargang van het driemaandelijks 'tijdschrift publieke ruimte' / 'cahier espace public' van de persen. Het vakblad verschijnt in twee taalversies (Nederlands en Frans). Naast vaste rubrieken komt in elk nummer een thematisch dossier aan bod. In 2023 waren dit de dossiers: 'Blauwgroene netwerken', 'Modal Shift', 'Beleidsinstrumenten' en 'De ondergrond'. Met de thema's geeft het tijdschrift meer duiding aan de hefboomfunctie die de publieke ruimte kan vervullen voor andere beleidsdomeinen. Infopunt Publieke Ruimte wil beleidsmakers duidelijk maken dat investeren in publieke ruimte heel wat meerwaarde kan opleveren. Het tijdschrift is gericht op kennisuitwisseling op gebied van publieke ruimte tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië. De Nederlandstalige editie verschijnt in een oplage van ongeveer 1.200 stuks, de Franstalige editie telt ongeveer 800 stuks. Het tijdschrift wordt standaard

3.2.6 Communicatie

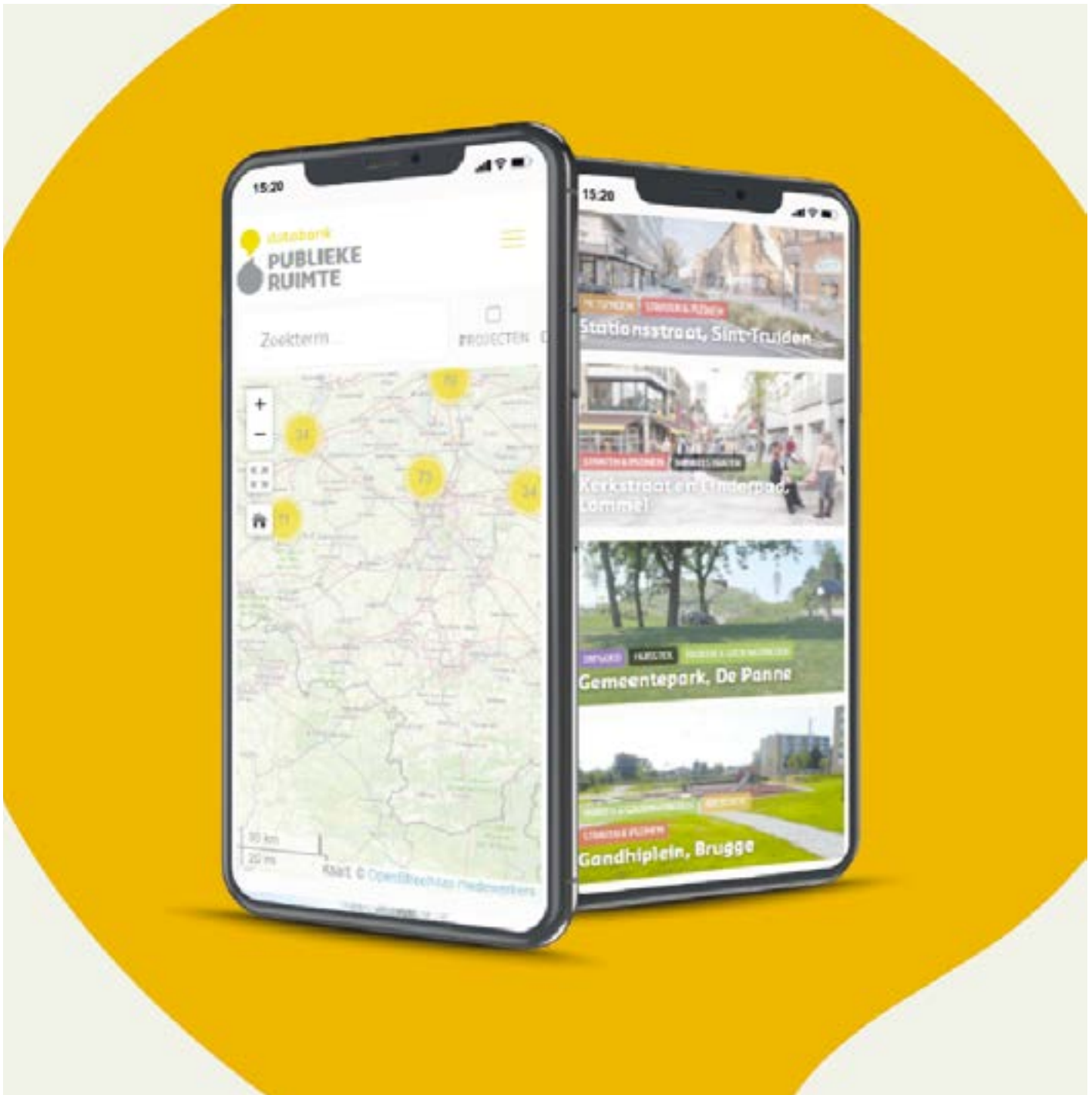
Infopunt Publieke Ruimte beschikt over heel wat online en offline communicatiekanalen. De website van Infopunt Publieke Ruimte (www.publiekeruimte.info) is een belangrijk communicatiekanaal. Naast eigen nieuws en documentatie bevat de website project- en productbesprekingen, een overzicht van het ledennetwerk, vacatures, aankondigingen van studiedagen en evenementen, contactgegevens van organisaties en ondernemingen uit de sector enz. Infopunt Publieke Ruimte ontvangt zeer geregeld aanvragen van derden om nieuws via de website bekend te maken. Naast de website communiceert Infopunt Publieke Ruimte ook via de nieuwsbrief en sociale media (Instagram, facebook en LinkedIn).

Nieuwsbrief Infopunt Publieke Ruimte:	Inzichten 2023
Abonnees	12.843
Aantal / jaar	+/- 10
Openingsratio	+/- 33,7 % (gemiddeld non-profit)
Doorklikratio	+/- 5,8 % (gemiddeld non-profit)

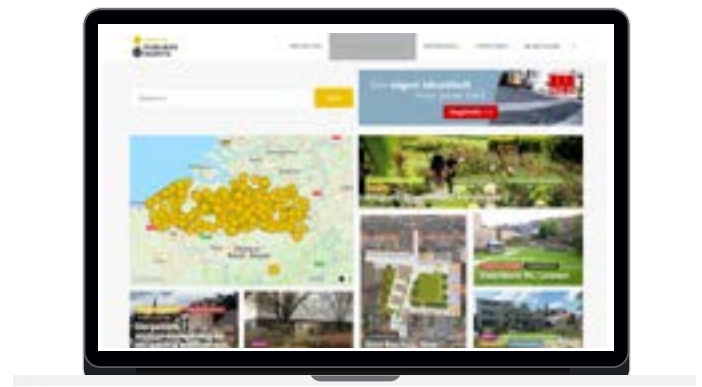
Sociale media	Inzichten 2023
Aantal volgers Facebook	831
Aantal volgers Instagram	353
Bereik Facebook pagina	50.500
Bereik Instagram pagina	1200
Aantal berichten gepost FB + Instagram	96
Aantal volgers LinkedIn-pagina	1052 volgers

3.2.7 Databank Publieke Ruimte

De Databank Publieke Ruimte bevat alle projecten die sinds 2008 in de praktijkboeken Publieke Ruimte zijn verschenen. De databank bestaat uit diverse projectcategorieën (straten en pleinen, parken en groengebieden, bedrijventerreinen, recreatiezones enz.). Via diverse zoekfuncties kan de gebruiker op een eenvoudige manier diverse projecten raadplegen. Verder bevat de databank productnieuws en een selectie van de artikels uit het tijdschrift Publieke Ruimte. Alle projectfiches zijn voorzien van een QR-code en url die naar de databank verwijst voor meer achtergrondinformatie over het betreffende project.

3.3

Opdrachten voor derden

3.3.1 Ondersteuning bij de uitrol van Hoppinpunten

Tijdens haar pionierswerk rond mobipunten (Hoppinpunten) heeft de Voetgangersbeweging een informatiesysteem ontwikkeld zodat gebruikers van Hoppinpunten altijd toegang hebben tot actuele informatie over de beschikbare diensten. Om deze informatie zichtbaar te maken in de publieke ruimte, was de Voetgangersbeweging betrokken bij de ontwikkeling van informatietotems, die in Vlaanderen bekend staan als 'Hoppinzuilen'.

In het kader van het decreet rond basisbereikbaarheid zullen er in Vlaanderen meer dan 2000 Hoppinpunten worden gerealiseerd door de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Omdat de uitrol van Hoppinpunten in 2023 in een stroomversnelling kwam, schreven diverse overheden openbare aanbestedingen uit voor het ontwerp, de levering en plaatsing van de informatiezuilen. Dit resulteerde in de volgende opdrachten:

- Opdracht raamovereenkomst De Werkvennootschap: ontwerp, levering en plaatsing van analoge en digitale Hoppinzuilen.
- Opdracht raamovereenkomst Agentschap Wegen en Verkeer: ontwerp, levering en plaatsing van analoge Hoppinzuilen.
- Opdracht Aankoopcentrale van de intercommunales SOLVA, Interwaas, Veneco, Igemmo en DDS.
- Opdracht Aankoopcentrale (Hoppinshop) van de intercommunales Interleuven en Haviland.

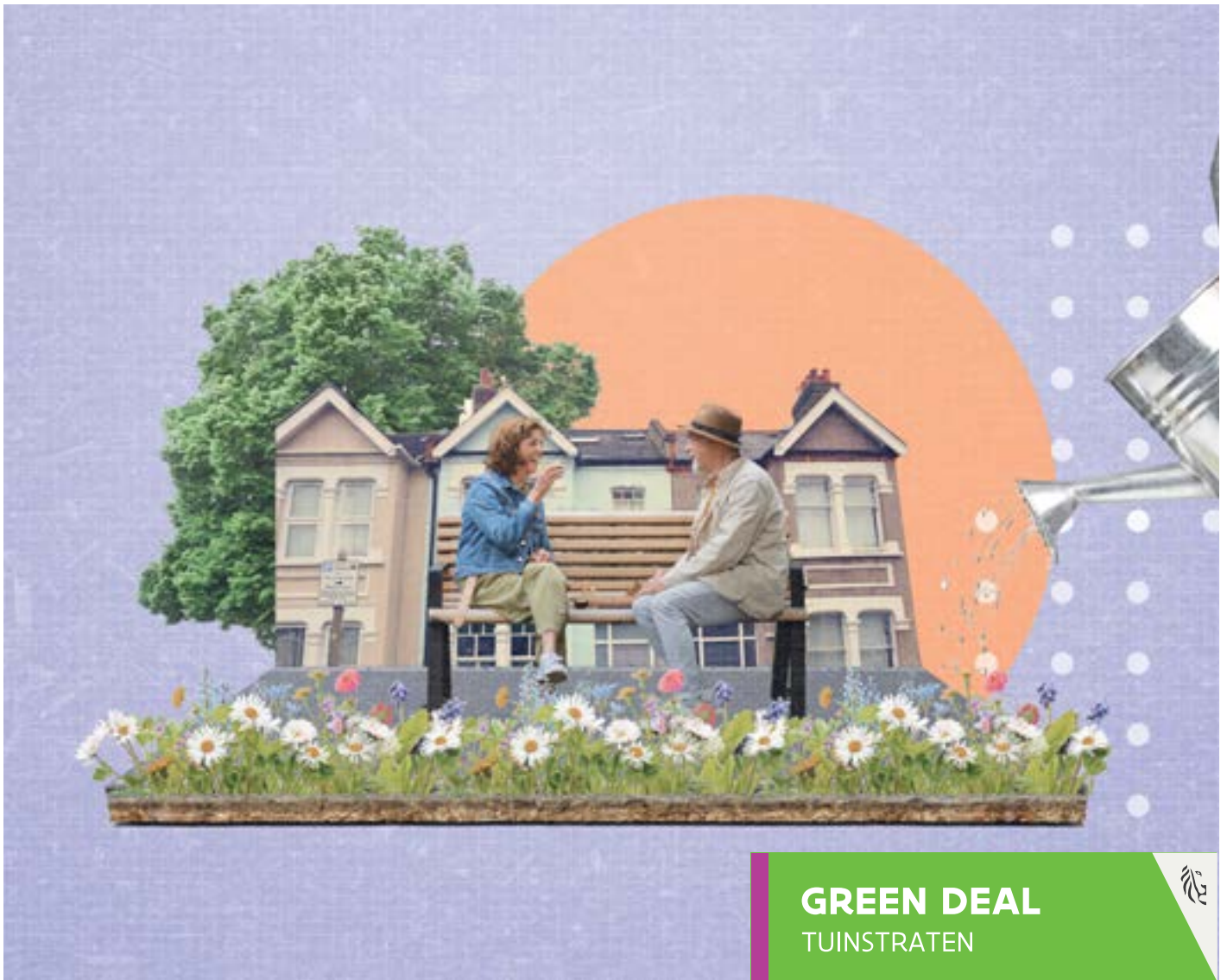
Voor het werkingsjaar 2023 resulteerde dit in de betrokkenheid bij de levering en plaatsing van Hoppinzuilen op ongeveer 200 Hoppinpunten. De Voetgangersbeweging ontwikkelt specifiek het data-beheersplatform en zorgt voor de lokale integratie van elke zuil. Dit omvat het verzamelen van de juiste informatie en het toepassen van de Hoppin-huisstijl in nauw overleg met de betreffende besturen.

Voor de uitvoering van deze opdrachten wordt samengewerkt met ReMI21 BV (prototyping, levering, logistieke ondersteuning) en Trafiroad NV (plaatsing).

3.3.2 Representatie en ondersteuning externe adviesorganen

Infopunt Publieke Ruimte maakt(e) als deskundige deel uit van een aantal adviesorganen.

3.3.3 Green Deal Tuinstraten

Infopunt Publieke Ruimte, samen met partners Commons Lab, Aquafin en FEBE, diende de 'Green Deal Tuinstraten' in binnen de projectoproep Green Deal 'Omgeving voor de toekomst' van Departement Omgeving. Verschillende steden en gemeenten experimenteren al met het omvormen van klassieke straatprofielen naar groenere straten, waar voetgangers en fietsers meer ruimte krijgen en bewoners ontmoetingsplekken vinden, door parkeerplaatsen te verwijderen en de verharding te verminderen. Het tuinstraatconcept heeft echter nog geen systematische doorbraak gekend in meerdere Vlaamse steden en gemeenten.

De projectpartners willen de opgedane ervaringen delen, het tuinstraatconcept verbeteren en de toepassing ervan in diverse straatprofielen en ruimtelijke contexten verder onderzoeken om een versnelling en schaalvergroting te bewerkstelligen.

Het doel van de Green Deal Tuinstraten is om op korte termijn een groot aantal wegbeheerders en opdrachtgevers te betrekken om tuinstraten in hun projecten te integreren en hen te begeleiden bij de uitvoering ervan, met als ambitie om tegen 2030 minstens 1000 gerealiseerde tuinstraten te zien. Dit wordt bereikt door gemeenten, bewoners, bedrijven en andere betrokkenen samen te brengen, hun expertise en middelen te bundelen, bewustzijn te creëren, kennis te delen en praktische ondersteuning te bieden om van gewone straten bloeiende tuinstraten te maken. Het voorbereidende traject voor de Green Deal Tuinstraten is dit jaar gestart met als doel om vanaf 2024 alle geïnteresseerde deelnemers toe te laten. In september is het voorstel voor de Green Deal goedgekeurd door de Green Deal raad.

3.4

Ledennetwerk

Het ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte bestaat uit overheden, ondernemingen, non-profit organisaties, opleidings- en onderzoeksinstellingen.

Samenwerking en dialoog tussen private en openbare sector, tussen lokale en bovenlokale overheden, tussen opdrachtgevers en ontwerpers, tussen gemeentebesturen en burgers is bepalend voor het succes van publieke ruimten. Al deze stakeholders ontmoeten elkaar in het uitgebreide ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte. Afhankelijk van het soort organisatie, zijn er drie soorten lidmaatschappen.

3.4.1 Ambassadeurs Publieke Ruimte

Ambassadeurs Publieke Ruimte zijn bovenlokale overheden, overheidsinstellingen, beroepsfederaties en grote non-profitorganisaties voor wie kwaliteitsvolle publieke ruimten een belangrijke hefboom zijn om hun doelstellingen te realiseren.

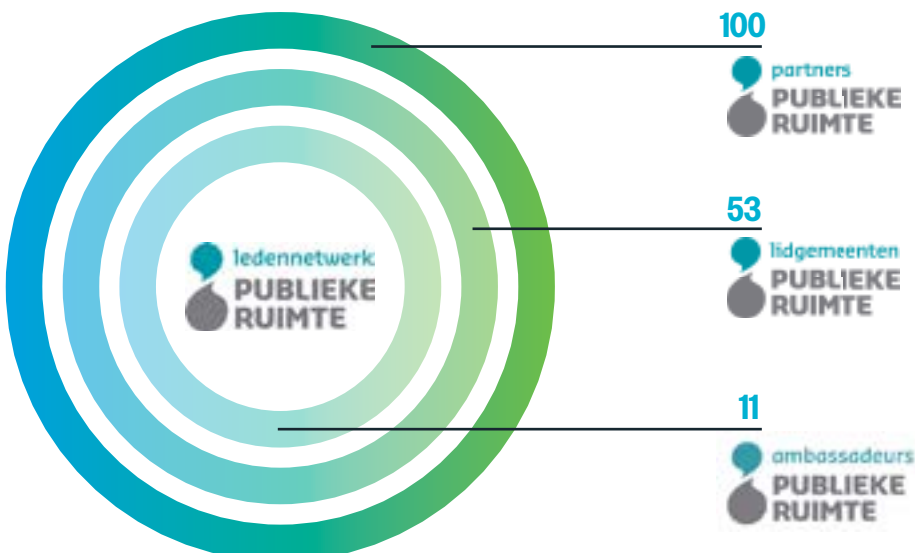
Infopunt Publieke Ruimte heeft elf ambassadeurs: Agentschap Zorg en Gezondheid, Agentschap Wegen en Verkeer, Departement Omgeving, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, Openbaar groen (VLAM), provincie Oost-Vlaanderen, Febe en Aquafin. In 2023 traden Team Vlaams Bouwmeester en Sport Vlaanderen toe tot het ambassadeursnetwerk.

3.4.2 Lidmaatschap voor gemeenten

Lokale besturen met kwaliteitsvolle publieke ruimte en verkeersveiligheid bovenaan op de beleidsagenda zijn lid van Infopunt Publieke Ruimte. Daarmee geven zij aan hun inwoners het signaal dat ze werk maken van een kwaliteitsvolle en gezonde leefomgeving met verkeersveilige straten, natuur in de buurt, aantrekkelijke speelplekken, een vitale kern, ruimte voor detailhandel en horeca. Lidgemeenten ontvangen voor hun lidmaatschap heel wat voordelen terug o.a. meerdere abonnementen op het tijdschrift Publieke Ruimte, een aantal exemplaren van het Praktijkboek, kortingen op vormingsmomenten, actiepakket Doorlopende Straten, enz. Infopunt Publieke Ruimte telde op 31 december 2022 53 lidgemeenten.

3.4.3 Lidmaatschap Partner Publieke Ruimte

Publieke Ruimte Partners zijn ondernemingen en organisaties die de boodschap voor meer kwaliteit in de openbare ruimte ondersteunen en een partnerovereenkomst met Infopunt Publieke Ruimte afsluiten. In 2023 mocht Infopunt Publieke Ruimte 3 nieuwe Publieke Ruimte Partners verwelkomen: Breda University of Applied Sciences, B-architecten, Epsilon Cities en ULiA. Rekening houdend met een aantal opzeggers brengt dat het totaal op 31 december 2023 op 100 partners.

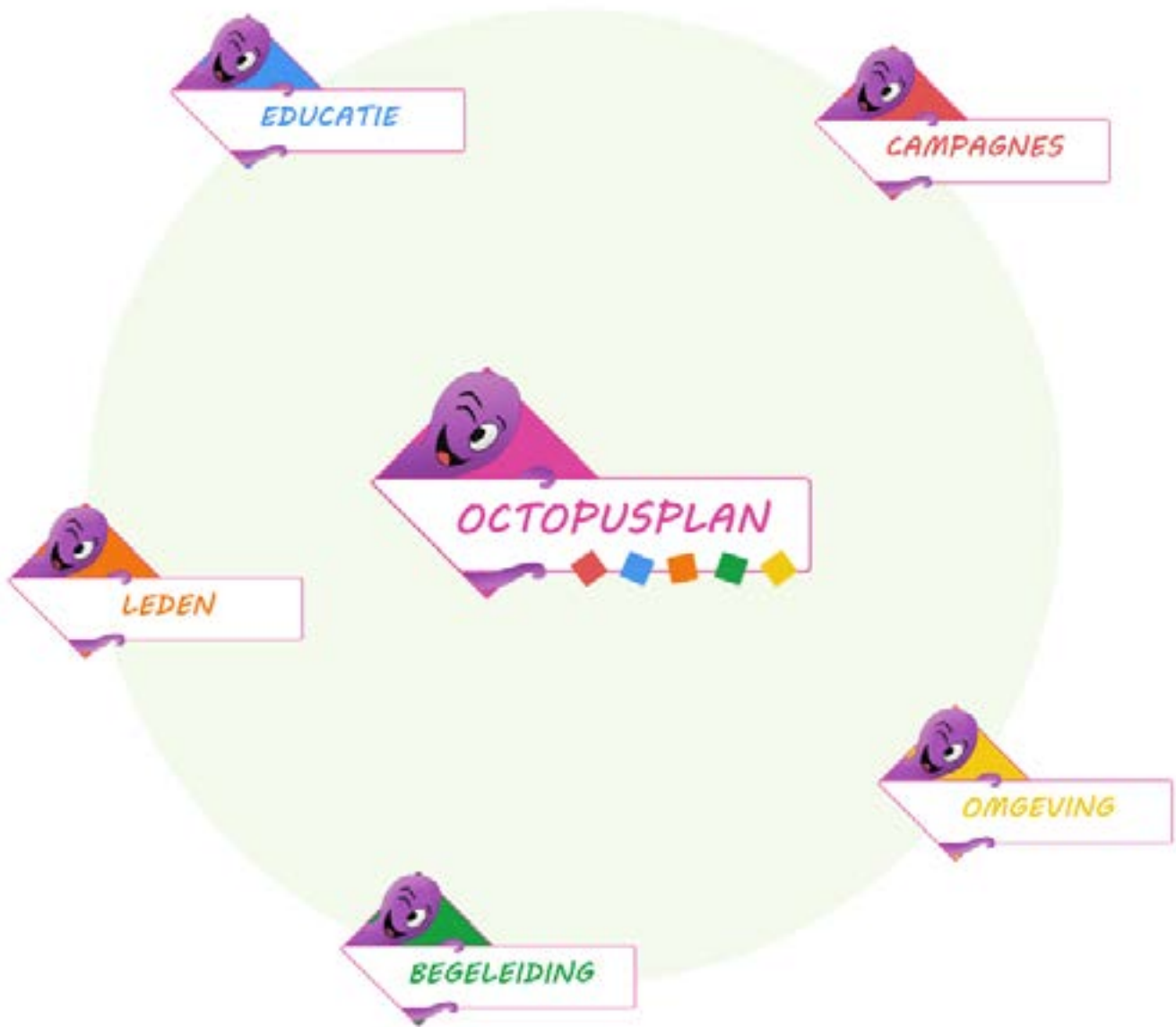

4. Octopusplan

4.1 Organisatie en doelstellingen	23	4.5 Begeleiding	27
4.2 Nieuw jaarconcept	24	4.5.1 Routekaarten	27
4.2.1 Strapdag	24	4.6 Omgeving	27
4.2.2 Flits	24	4.6.1 Herenthout	28
4.2.3 Andere campagnes	25	4.6.2 Wevelgem	28
4.2.4 Jaarwedstrijd	26	4.7 Communicatie	29
4.2.5 Paraat voor de schoolstraat	26	4.7.1 Nieuwsbrief	29
4.3 Educatie	26	4.7.2 Sociale media	29
4.3.1 Octopusverkeersland	26	4.7.3 Andere samenwerkingsverbanden	30
4.3.2 Praktijksessie dode hoek	26	4.7.4 Studiedagen/webinars/ vertegenwoordiging	30
4.4 Leden	27		

4.1 Organisatie en doelstellingen

Het Octopusplan is een breed project waarmee de Voetgangersbeweging zich richt naar de jongsten in onze samenleving. Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan' ontwikkelen we jaarlijks campagnes, zetten we in op verkeers- en mobiliteitseducatie en willen we impact hebben op de inrichting van schoolomgevingen vanuit het door ons ontwikkelde concept 'Schoolomgeving 2.0'. Om dit te realiseren ondersteunen we lokale besturen bij het realiseren van doelstellingen hieromtrent. Het Octopusplan heeft vijf kleinere deelwerkingen: campagnes, educatie, leden, begeleiding en omgeving.

2023 is een kanteljaar wat betreft de campagnes en het concept hierrond. Tussen januari en juni vonden nog drie campagnes plaats namelijk:

Flits

Deze campagne liep verder na de kerstvakantie tot aan de krokusvakantie

Verkeerstelling

Meten is weten, daarom roept het Octopusplan al enkele jaren de scholen op om in hun schoolomgeving het verkeer te tellen bij het begin en/of einde van een schooldag. We werken daarvoor samen met 'Straatvinken'.

Parkour

Bij deze campagne staat bewegen centraal onder de vorm van: Springen/Evenwicht/Kracht/Uithouding. Niet alleen de kinderen in school maar ook het thuisfront wordt mee in beweging gezet via enkele uitdagingen thuis.

4.2 Nieuw jaarconcept

Vanaf het schooljaar 2023-2024 werkt het Octopusplan met een gloednieuw jaarconcept. Via acht campagnes worden scholen opgeroepen om een heel schooljaar lang te werken aan hun schoolomgeving in het kader van klimaat. De vier vaste campagnes worden aangevuld met vier andere waarbij telkens het klimaat centraal staat.

4.2.1 Strapdag

De strapdag ging naar goeie gewoonte door op de vrijdag in de Week van de Mobiliteit, op vrijdag 22 september. Ongeveer 400.000 kinderen zongen en dansten op de tonen van 'Strappen voor het klimaat', zie STRAPDAG 2023 (Officiële videoclip) - Strappen voor 't klimaat (youtube.com).

4.2.2 Flits

Flits is de wintercampagne die steeds plaatsvond tussen de herfst- en krokusvakantie. Dat zijn heel wat weken en het Octopusplan en de ervaring leert dat scholen moeilijk zo lang de focus weten te bewaren. Daarom werd vanaf dit schooljaar ingezet op 2 duidelijk afgebakende weken voor de Flitscampagne: één week voor de kerstvakantie en één week tussen de kerstvakantie en de krokusvakantie.

4.2.3 Andere campagnes

De zes volgende campagnes gaan allemaal door in het voorjaar van 2024:

Verkeerstelling

Tel één of meerdere dagen het verkeer in de buurt van de school in mei 2024

Parkour

Iedereen in beweging in juni 2024

Vergroenen

De schoolomgeving vergroenen via kleine ingrepen

Gezonde lucht

Stilstaan bij gezonde lucht in de schoolomgeving

Parkeerplaats vrij

Een parkeerplaats 'claimen' en deze een nieuwe invulling geven

Eigen activiteit

Een eigen initiatief van de school, dat inzet op gezonde, groene en klimaatvriendelijke schoolomgevingen

Voor alle campagnes vinden scholen en gemeenten heel wat informatie terug via www.octopusplan.info.

4.2.4 Jaarwedstrijd

Om scholen meer te stimuleren om mee te doen aan alle campagnes is het Octopusplan van start gegaan met een jaarwedstrijd vanaf het schooljaar 2023-2024. Door per campagne foto's en/of filmpjes en het bijhorende verhaal door te sturen, kunnen scholen één van de acht tentakels claimen voor hun school. Vanaf drie tentakels komt een school in aanmerking voor een prijs. Vanaf 5 tentakels dingt een school mee naar de hoofdprijs: een groot Octopusfeest en de titel van 'Octopusschool van het jaar'. Eind december 2023 hadden al verschillende scholen een tentakel geclaimd. Dit wordt uitgebreid geafficheerd op de website.

4.2.5 Paraat voor de schoolstraat

Via de website www.paraatvoordeschoolstraat.be vinden scholen en gemeenten nog steeds alle informatie terug over het opstarten van een schoolstraat. Bij vragen waarvan men het antwoord niet terugvindt op de website, is de weg gemakkelijk om ze via de helpdesk te vragen.

4.3 Educatie

Via deze pijler komt het Octopusplan in de klas zowel via een fysieke lesmethode als digitaal via het platform.

4.3.1 Octopusverkeersland

Het digitale platform www.octopusverkeersland.info is nog steeds een meerwaarde in het lidmaatschap Octopusschool.

Verder is er nog steeds jaarlijks een verkoop van de lesmethode op papier.

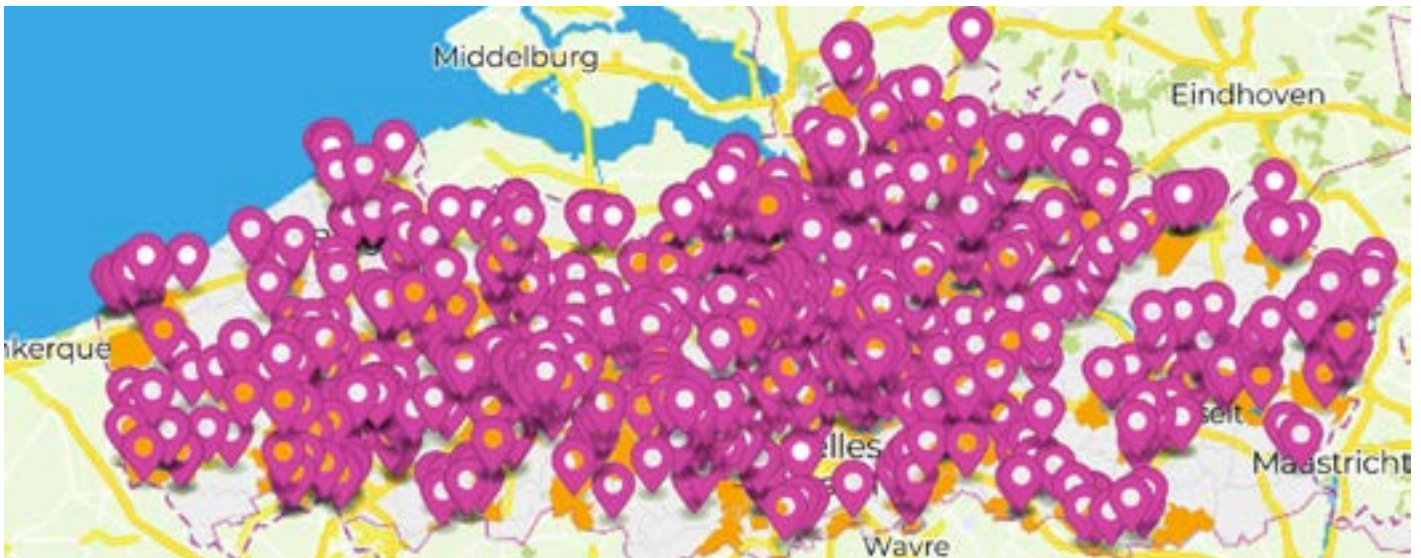
Het Octopusteam is er zich van bewust dat de lesmethode stilaan begint te verouderen en niet meer helemaal up to date is. Het Octopusteam werkt aan een herziening van de lesmethode, met een scherp oog op de toekomst en de essentiële behoeften van het basisonderwijs. Hun visie is gericht op het verbeteren van het leerproces door innovatieve aanpassingen en het integreren van moderne leermiddelen om de educatieve ervaring te verrijken en aan te passen aan de evoluerende onderwijstdynamiek.

4.3.2 Praktijksessie dode hoek

De samenwerking met Veolia in verband met de Dode Hoeksessies werd wederom voor een schooljaar verlengd. Ondanks het normaal functioneren van de scholen besliste het Octopusteam in overleg met Veolia om zoveel mogelijk in te zetten op oefeningen in en aan de vrachtwagen. Dat zorgt ervoor dat er meer leerlingen aan de vrachtwagen langs komen en zo echt kunnen meemaken wat een chauffeur wel of niet ziet rond de vrachtwagen. Vanaf september 2023 is er terug een samenwerking met een Franstalige organisatie in Wallonië namelijk Tous à Pied voor het verzorgen van 5 sessies in Waalse basisscholen.

4.4 Leden

Het Octopusplan hanteert sinds verschillende jaren 2 vormen van lidmaatschappen namelijk Octopusscholen en – gemeenten. Het netwerk breidt zich jaar na jaar uit waardoor het Octopusplan steeds een vaste waarde is in Vlaanderen.

Het aantal inschrijvingen als Octopusschool schommelde rond 1400 basisscholen. 164 gemeenten schreven in als Octopusgemeente en onderschrijven op die manier de visie van het Octopusplan.

4.5 Begeleiding

Het Octopusplan begeleidt scholen en gemeentebesturen bij allerhande processen zoals het opstarten van een verkeerswerkgroep met als doelstelling het verbeteren van de dialoog tussen de betrokken actoren zoals oa scholen, gemeente en politie, het opstellen van actiepunten rond mobiliteit, handhaving, educatie en infrastructuur en het effectief uitwerken van deze punten op korte en lange termijn.

- Het Octopusplan begeleidt bij:
- Advisering Schoolomgeving
- Het opmaken van schoolroutekaarten per schoolvestiging.
- Het opmaken van een schoolvervoerplan per schoolvestiging
- Co creatie – kinderparticipatie voor de

- inrichting van de schoolomgeving en -routes
- Begeleiding bij de opstart van verkeerseducatieve routes
- Procesbegeleiding bij de opstart en testperiode van een schoolstraat

4.5.1 Routekaarten

In 2023 werden voor de drie scholen in Herenthout een routekaart opgemaakt.

4.6 Omgeving

Sinds het ontstaan van het Octopusplan in 2005 is er veel vooruitgang geboekt aan menige schoolomgevingen in Vlaanderen. De eerste Octopuspalen verschenen in het straatbeeld bij de invoering van de zone 30 aan schoolomgevingen. De accentpalen hebben enerzijds een signalisatiefunctie en anderzijds een sensibiliserende functie (zone 30). Na meer dan tien jaar lanceerde het Octopusplan de ‘Schoolomgeving 2.0’. Omdat de vraagstukken in schoolomgevingen steeds complexer worden, verbreedde dit de aanpak.

In dit concept is er aandacht voor:

4.6.1 Herenthout

In 2023 werd de samenwerking met Herenthout verder gezet. De proefperiode bij één van de schoolstraten werd terug verlengd en daarna vanaf september bestendig.

Voor de drie scholen werd via een affiche een parkeerplan opgemaakt.

Schoolstraten gaan van start in Herenthout.

Het proefproject loopt van woensdag 23 maart 2022 tot en met donderdag 30 juni 2022. Tijdens deze proefperiode wordt het project geïmplementeerd door de scholen, bewoners en het gemeentebestuur.

Hoe laat?	Begin schooldag	Einde schooldag
GBS Klim-op	ma/di/dv	08:20-08:40 / 15:10-15:40
	wo	08:20-08:40 / 11:55-12:25
GO! 't Klavertje	ma/di/dv	08:30-08:50 / 15:15-15:45
	wo	08:30-08:50 / 11:55-12:15
	vr	08:30-08:50 / 14:45-15:15
VKS en VLS De Luchtballon	ma	08:30-08:50 / 15:40-16:10
	di/dv	08:30-08:50 / 15:15-15:45
	wo	08:30-08:50 / 15:40-16:10

Legende

- Schoolstraat
- Naderhek
- Trage weg

Wat is een schoolstraat?

Een schoolstraat is een straat die aan het begin en einde van de schooldag gedurende een bepaalde tijd wordt afgesloten.

Met uitzondering van hulp- en nutsdiensten is geen gemotoriseerd verkeer toegelaten. De straat is enkel toegankelijk voor voetgangers en fietsers.

Een nadarhek met de nodige signalisatie sluit de straat af.

Verlaat de schoolstraat liever niet met de auto voor de veiligheid van de kinderen.

Voordelen van een schoolstraat

- Een volledige schoolomgeving voor voetgangers en fietsers.
- Minder fijn stof en uitlaatgassen in de buurt van de school en dus betere luchtkwaliteit in de klas.
- Meer stappen en trappen naar school. Hierdoor doen kinderen ervaring op in het verkeer.
- Een rustigere en aangename buurt.
- Minder verkeerschaos aan de schoolpoort en dus een leuker begin en einde van de schooldag.

4.6.2 Wevelgem

Net als 2021 is er samenwerking opgestart met de gemeente Wevelgem in functie van een schoolomgeving in kader van de visie 'Schoolomgeving 2.0'. Een bevraging aan de school en een terreinbezoek door het Octopusteam dient als basis voor twee co creatiesessies, één voor de leerlingen en één voor volwassenen. De resultaten en de proefopstelling vinden plaats in 2024.

Wat is een schoolstraat?

Een schoolstraat is een straat die aan het begin en einde van een schooldag gedurende een bepaalde tijd wordt afgesloten.

Met uitzondering van hulp- en nutsdiensten is geen gemotoriseerd verkeer toegelaten. De straat is enkel toegankelijk voor voetgangers en fietsers.

Een nadarhek met de nodige signalisatie sluit de straat af.

Verlaat de schoolstraat liever niet met de auto voor de veiligheid van de kinderen.

Het afsluiten gebeurt met een verkeersbord C3 met een onderbord 'schoolstraat' met daarbij de vermelding van de tijdstippen.

Tips

- Bring je (kinderen) zoveel mogelijk te voet of met de fiets naar school.
- Kom je toch met de auto, parkeer dan iets verder van de school.

Voordelen van een schoolstraat

- Een volledige schoolomgeving voor voetgangers en fietsers.
- Minder fijn stof en uitlaatgassen in de buurt van de school en dus betere luchtkwaliteit in de klas.
- Minder verkeerschaos aan de schoolpoort en dus een leuker begin en einde van de schooldag.
- Een rustigere en aangename buurt.
- Meer stappen en trappen naar school. Hierdoor doen kinderen ervaring op in het verkeer.

Infobrochure schoolstraat GBS Klim-op

4.7

Communicatie

4.7.1 Nieuwsbrief

In 2023 verschenen 9 Octopusniewsbrieven en verstuurden we +/- 12 direct mailings.

Nieuwsbrief Infopunt Octopusplan:	Inzichten 2023
Abonnees	+/- 22.085
Aantal / jaar	+/- 9
Openingsratio	+/- 32 % (>gemiddeld non-profit)
Doorklikratio	+/- 18 % (> gemiddeld non-profit)

4.7.2 Sociale media

Sociale media	Inzichten 2023
Aantal volgers Facebook	5.500
Aantal volgers Instagram	135 // account in 2022 opnieuw moeten opstarten
Abonnees Youtube	1,77K abonnees
Bereik Facebook pagina	31.497
Bereik Instagram pagina	35.566
Bereik Youtube	35.566
Aantal berichten gepost FB	74
Aantal berichten gepost Instagram	65
Straplied 2023 – weergave	+/- 41.805
Sinds ontstaan kanaal 2014	1.231.185 weergaven
Aantal video's	30

4.7.3 Andere samenwerkingsverbanden

Het Octopusplan maakte ook in 2023 voorwerp uit van een partnership tussen Voetgangersbeweging vzw en REM!21 bvba. Daarnaast werd er gebruik gemaakt van de diensten van heel wat externe toeleveranciers.

In 2023 werkte het Octopusteam verder samen met de volgende partijen:

- Wolters-Mabeg (straatmeubilair, overkappingen, ...)
- Geveko Markings (thermoplasten voor de schoolomgeving)
- Abimo/Pelckmans Uitgeverij (verspreiding educatieve materialen)
- Netwerk Duurzame Mobiliteit (Week van de Mobiliteit)
- Veolia (samenwerking praktijksessies Dode Hoek)
- MOEV en Sport Vlaanderen ifv de Parkourcampagne
- Tous à Pied ivm praktijksessies Dode Hoek in Wallonië

4.7.4 Studiedagen/webinars/vertegenwoordiging

Stuurgroep: Onderzoek subsidie veilige schoolomgeving

Werkgroep: Inspiratiebundel – Aanpak voor een veilige schoolomgeving - <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/59009>

28/03: Netwerk schoolstraten

29/3: Lancering toolbox jongeren en lokale mobiliteit in Mechelen

19/9: Adviesgroep met aanbieders verkeerseducatie bij VSV Mechelen

12/10: Congres verkeer op school van VSV – Bornem

24/10: Afstemmen kindnorm in het Vlaamse Verkeersveiligheidsbeleid

Meer weten of kon dit jaarverslag u inspireren
tot een initiatief waarin de Voetgangersbeweging
een rol kan spelen?

Laat niet na ons te contacteren:
info@voetgangersbeweging.be
03 270 06 30